

Terecht of niet

Ex tunc

■ Ton Lamers

Mr. dr. A.H. Lamers is als docent onderwijsrecht verbonden aan de faculteit onderwijswetenschappen van de Open Universiteit. E-mail: ton.lamers@ou.nl

Inleiding

In deze bijdrage wordt een uitspraak van 5 juni 2024 van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State (ARRvS) besproken (ECLI:NL:RVS:2337, zie kader). Deze zaak is een mooi voorbeeld van zogenaamd 'ex tunc' toetsen. 'Ex tunc' betekent dat een toetsende (rechterlijke) instantie een voorgelegde situatie beoordeeld naar de stand van zaken op het moment dat het bestreden besluit is genomen. Met gebeurtenissen die daarna hebben plaatsgevonden wordt geen rekening gehouden. Deze wijze van toetsen sluit goed aan bij het zogenaamde 'marginaal toetsen' in het bestuursrecht, dat vaker in deze rubriek aan de orde is gekomen en dat er kortgezegd op neer komt dat slechts wordt getoetst of het orgaan dat het bestreden besluit heeft genomen in redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen. De toetsende instantie gaat dus niet op de stoel van het orgaan zitten dat het oorspronkelijke besluit heeft genomen om vervolgens naar eigen inzicht een ander besluit te nemen.

De tussen haakjes gemelde codering 'ECLI:NL:RVS:2337' is de identificatiecode voor jurisprudentie in de Europa. 'ECLI' staat voor 'European Case Law Identifier'. 'NL' staat voor 'Nederland'. Het derde onderdeel van de codering staat voor de rechterlijke instantie die de uitspraak heeft gedaan, in dit geval de Raad van State (afdeling rechtspraak). Het nummer na de laatste dubbele punt is een uniek nummer dat door de rechtsprekende instantie zelf wordt toegekend.

De casus

Een student heeft op het moment dat hij zijn WO-bachelor studie Geneeskunde wil afronden nog twee onderwijseenheden open staan (niet-behaald). De student doet beroep op de Onderwijs- en Examen Regeling (OER), waarin een regeling is opgenomen dat studenten die aan het einde van de bacheloropleiding nog één onderwijseenheid hebben openstaan, gebruik mogen maken van de zogenaamde 'veeg-regeling': zij krijgen in de laatste week

van augustus nog een extra herkansing voor het openstaande vak. Deze regeling is vergelijkbaar met een zogenaamde 'golden shot' regeling die enkele jaren geleden in deze rubriek is beschreven (2018-3).

De student vraagt op grond van de 'veeg-regeling' twee herkansingen aan maar de examencommissie wijst deze aanvraag af omdat de student twee en niet, zoals in de regeling aangegeven, één onderwijseenheid heeft openstaan. De student gaat tegen het besluit van de examencommissie in beroep bij het College van Beroep voor de Examens (Cobex) van de universiteit. Het Cobex laat het besluit van de examencommissie in stand en de student gaat daartegen in beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ARRvS) die over dit soort geschillen in hoogste instantie bevoegd is.

De student voert als gronden voor zijn beroep aan:

- a. dat de examencommissie haar besluit onvoldoende heeft gemotiveerd;
- b. dat de examencommissie onvoldoende rekening heeft gehouden met zijn persoonlijke omstandigheden. Inhoudende dat de student veel stress ervaart bij een van openstaande toetsen omdat deze mondeling is en Nederlands zijn tweede taal is.

De student vermeldt ook dat hij door het besluit van de examencommissie een van beide vakken pas kan herkansen aan het einde van een vierde studiejaar en hij daardoor een heel jaar langer ingeschreven moet staan en collegegeld moet betalen.

ARRvS

De ARRvS maakt korte metten met het motiveringsargument. De veeg-regeling in de OER is helder: er mag maar één onderwijseenheid open staan om van deze regeling gebruik te mogen maken. Deze regeling behoeft geen nadere motivatie. Dat de student ter zitting (inmiddels in het nieuwe studiejaar, dus na 1 september)

Het is een goed recht om in beroep te gaan tegen een besluit waar men het niet mee eens is.

aanvoert dat hij een van beide onderwijseenheden inmiddels heeft behaald en op dat moment dus nog maar één onderwijseenheid heeft openstaan, kan hem ook niet meer redden. Immers, op het moment dat de examencommissie haar besluit nam, ex tunc, stonden nog twee onderwijseenheden open. De ARRvS neemt na het genomen besluit ontstane wijzigingen van omstandigheden niet mee in haar oordeel.

Ook het tweede argument redt het niet. De ARRvS argumenteert dat de examencommissie geen rekening behoefde te houden met het taal-argument omdat deze betrekking heeft op een onderwijseenheid die met name betrekking heeft op belangrijke praktische (medische) vaardigheden die te maken hebben met consultvoering met patiënten.

Tot slot benadrukt de ARRvS nogmaals dat het

feit dat de student nu een heel jaar moet wachten om de ene openstaande onderwijseenheid nog te kunnen afsluiten zich niet onevenredig verhoudt met het verzoek om een extra herkansing. Het is nu eenmaal de structuur van het onderwijs- en toetsprogramma.

Terecht of niet?

De lezer moet het mij maar niet kwalijk nemen, maar ik blijf erop hameren: het is een goed recht om in beroep te gaan tegen een besluit waar men het niet mee eens is. Het is echter niet slim om dat te doen met een 'half verhaal'. De veeg-regeling is wat zij is, het gaat om één onderwijseenheid en niet twee. Waarom denken mensen tegen die regels in te kunnen varen op basis van het allerslechtste argument dat er is: 'de gevolgen'? Deze mensen willen wel alle voordelen van het systeem, maar de nadelen niet. De frustratie is begrijpelijk, maar 'net niet' is ook 'niet'. Alvorens overal tegen te hoop te lopen, is het wellicht verstandig om eerst na te gaan of de negatieve energie van een procedure niet beter kan worden omgezet

in positieve energie. Pak je verlies en ga over tot de orde van de dag.

Ook het taal-argument baart me zorgen. Wie een talige studie doet, zoals in dit geval Geneeskunde, moet zich realiseren dat communicatie met patiënten een basisvoorwaarde is. We kunnen toch geen medische professionals opleiden en dan accepteren dat deze personen niet goed kunnen communiceren met hun omgeving. Ik ben van mening dat (enkele nuances daargelaten) in Nederland onderwijs moet worden gegeven in het Nederlands. Dan wordt er tenminste vanuit het onderwijs zelf zo goed mogelijk gecommuniceerd. Is het Nederlands niet je eerste taal en wil je in Nederland een talige opleiding doen, dan moet je als student bereid zijn energie te steken in jouw taalontwikkeling. Als een opleiding studenten toelaat van wie Nederlands niet de eerste taal is, dan heeft die opleiding ook een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de student wiens eerste taal niet Nederlands is, les krijgt in Nederlands en daarin goed wordt begeleid. ■

Gesignaleerd

Inspecties: fraude en gesjoemel met diploma's en opleidingen voor de zorg te makkelijk
Nieuwsbericht | 27-06-2024 | 10:00

Het is te makkelijk om met een vals of 'gekocht' diploma aan de slag te gaan in de zorg. Iemand met zo'n diploma heeft geen opleiding gevolgd of echt stage gelopen. Er zijn onbetrouwbare bureaus die zulke diploma's te koop aanbieden en vervolgens mensen zonder geldig diploma als zzp'ers in de zorg aan het werk zetten. Dat levert grote risico's op voor de kwaliteit en de veiligheid van de zorg. Dat het te makkelijk is om met een vals of 'gekocht' diploma aan de slag te gaan in de zorg schrijven de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie voor het Onderwijs (IvO) in een verkenning. De inspecties werkten daarbij samen met de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). De inspecties spraken met betrouwbare bemiddelingsbureaus en opleidingen, maar keken ook naar meldingen over diplomafraude en misstanden bij opleidingen. Ook bezochten ze bureaus die in deze meldingen genoemd werden. Het probleem speelt vooral in de wijkverpleging, verpleeghuizen, de geestelijke gezondheidszorg, de jeugdzorg en in de gehandicaptenzorg.

Lees verder op <https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2024/06/27/inspecties-fraude-en-gesjoemel-met-diplomas-en-opleidingen-voor-de-zorg-te-makkelijk>

CONGRES

10 & 11 december 2024 | Jaarbeurs Meetup

TOETSEN & MBO EXAMINEREN IN HET 2024

DE TOEKOMST GETOETST

1 | DE BASIS
OP ORDE

2 | LEVEN LANG
ONTWIKKELEN (LLO)

3 | LEREND
KWALIFICEREN

4 | DIGIVAARDIGHEID
& AI

Ontvang als lezer van Examens tot
€ 100,- korting op jouw ticket.
Plaats Examens in het opmerkingenveld
bij jouw bestelling.

WWW.SBO.NL/TOETSENMBO